

PÄÄTÖS YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI ANNETTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

**Kaivospiirin haltija tai
kaivosyhtiö** Agnico Eagle Finland Oy
y-tunnus: 2311020-2
Pokantie 541
99250 Kiistala

**Kaivospiiri
Sijainti** Suurikuusikko (KaivNro 5965)
Kittilä (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Asia/viite: Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antama päätös 24.6.2014 (KaivNro 5965)
Agnico Eagle Finland Oy:lle Kittilän kunnassa sijaitsevan Suurikuusikon kaivospiiriä koskevien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon 7.12.2015 Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksellä (4.12.2015, diaarinumero 10744/14/7203). Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisussa on todettu seuraavaa:

" Hallinto-oikeus kumoo Tukesin päätöksen lupamääräyksen 5 osalta ja palauttaa asian tältä osin Tukesille uudelleen käsiteltäväksi".

Ote Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisun oikeudellisesta arvioinnista ja lopputuloksesta

" Metsähallitus on vaatinut, että kaivoslain 108 §:n mukaisen vakuuden määrää arvioitaessa tulee ottaa huomioon muun muassa sivukivien läjitysalueiden metsittämisestä aiheutuvat kustannukset ja ne kustannukset, jotka aiheutuvat pintavalutuskenttien saattamisesta yleisen ympäristöturvallisuuden edellyttämään kuntoon. Mainituilla alueilla tapahtuvasta toiminnasta on määrätty kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvassa, jossa on annettu määräykset muun muassa vakuuden asettamisesta toiminnan lopettamiseksi tarpeellisten jätehuoltokustannusten osalta.

Metsähallitus on vaatinut kaivoslain mukaisen vakuuden asettamista turvaamaan myös niitä mahdollisesti tarvittavia jälkitoimenpiteitä, jotka liittyvät Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 26.6.2013 antaman päätöksen määräykseen pintavalutuskenttien saattamisesta yleisen ympäristöturvallisuuden edellyttämään kuntoon kaivostoiminnan loputtua. Metsähallituksen kysymyksessä oleva vaatimus ei hallinto-oikeuden käsityksen mukaan koske kaivoslain 143 §:ssä tarkoitettua maisemointi- tai siistimisvelvoitetta. Siltä osin kuin on kyse pintavalu-

tuskenttien saattamisesta ympäristölainsäädännön edellyttämään kuntoon, vakuutta koskeva kysymys on ratkaistu Pohjois-Suomen aluehallintoviraston edellä mainitulla päätöksellä, eikä Tukesilla ole tältä osin ollut toimivaltaa määrätä vakuuden asettamisesta kaivoslain nojalla.

Sivukivien läjitysalueiden osalta ympäristö- ja vesitalousluvassa on määrätty kaivostoiminnan päättymisen jälkeen tarvittavista asianmukaisen jätehuollon vaatimista lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, joihin ei kuulu sivukivien läjitysalueiden maisemointi. Läjitysalueiden maisemoinnin ja siitä aiheutuvien kustannusten osalta ei ole kyse jätehuollosta, vaan kaivoslain 143 §:ssä tarkoitetusta maisemointivelvoitteesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Kysymyksessä olevasta velvoitteesta ja vakuudesta päättäminen kuuluu siten Tukesin toimivaltaan. Hallituksen esityksessä todettu huomioon ottaen maisemointivelvoitteen sisältö ja kustannukset ovat seikkoja, jotka on otettava huomioon kaivoslain nojalla määrättävän vakuuden riittävyttä arvioitaessa. Kun Tukesilla on ollut kysymyksessä olevalta osin asiasta toinen käsitys, hallinto-oikeus, ottamatta asiaa tältä osin ensi asteena ratkaistavakseen, palauttaa sen Tukesille uudelleen käsiteltäväksi.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää antamansa lupamääräyksen 5 (päätöksessä 24.6.2014) ennallaan, lukuunottamatta sitä lupamääräyksen kohtaa, jossa on todettu, että kaivosvakuus on asetettava vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta. Muutos lupamääräykseen johtuu siitä, että kaivosvakuus on jo asetettu. Tässä päätöksessä lupamääräys 5 annetaan seuraavassa muodossa:

Lupamääräys 5

Kaivoslupan haltijan on asetettava 1 568 700 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Perustelut

Kaivoslain mukainen vakuuspäätös perustuu yhtiön jälkihoitotöistä laatimaan kustannusarvioon ja se kattaa myös käynnissä olevan Suurikuusikon laajennuksen. Kaivosvakuudella katetaan seuraavaa:

Toiminnan päätyttyä avolouhoksesta ja maanalaisesta kaivoksesta poistetaan kaikki tarpeettomat rakenteet, kemikaalit, räjähdysaineet, sähkölaitteet, työkooneet ja jätteet. Jälkihoitovaiheen turvallisuuden kannalta hyödylliset rakenteet jätetään paikalleen. Avolouhoksen reunat luiskataan ja muotoillaan. Avolouhokseen johtavat ajoluiskat suljetaan lohkareilla ja avolouhos aidataan niiltä osin, kun se ei toiminnan aikana ollut aidattu.

Maanalaiseen kaivokseen johtavat vinotunnelit, ilmanvaihtokuilut ja kaivokseen johtavat tiet suljetaan ja näin estetään ulkopuolisten pääsy kaivostiloihin. Sortuma- ja painumavaaralliset alueet tullaan rajaamaan ja merkitsemään maastoon varoituskyltein varustetuilla aidoilla.

Alueen sisäiset tiestöt puretaan niiltä osin, kun niitä ei tarvita alueen jatkokäytössä tai jälkihoidon aikaisessa ympäristötarkkailussa. Kaivoksen sähkölinja jää joko paikalleen (jos alueelle on saatavissa muuta toimintaa) tai puretaan.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräykset tarkistetaan päätöksessä 24.6.2014 annetun lupamääräyksen 6 mukaisesti.

Kaivosviranomaisen lisäperustelut lupamääräyksen 5 riittävyyteen kaivoslain nojalla

Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Kaivostoiminnan harjoittajan olisi ensinnäkin saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon. Toiminnanharjoittajalla olisi velvollisuus huolehtia kaivosalueen ja kaivoksen apualueen kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista. Velvollisuus täydentäisi ympäristönsuojelulain 86/2000 90 §:ssä säädettyjä, toiminnan lopettamisen jälkeisiä velvoitteita, jotka koskevat muun muassa kaivosten jätealueita ja rikastushiekka-altaita. Ympäristönsuojelulaki (86/2000) on kumottu. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 94 §:ssä todetaan toiminnan lopettamisesta seuraavaa:

Luvanvaraisen toiminnan ja 116 §:n 1 momentissa tarkoitetun rekisteröitävän toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten tai valtioneuvoston asetuksella säädetyn yksilöidyn velvoitteen mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, samoin kuin toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta.

Jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen katsoo, että koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden

jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Kaivosviranomainen katsoo, toisin kuin Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, että läjitysalueiden maisemoinnissa on nimenomaan kyse jätehuollosta (ks. 527/2014 94 §, pilaantumisen ehkäiseminen). Kaivosviranomainen toteaa, että jätealueiden jälkihoitoa koskevat kysymykset ovat ympäristönsuojelulain jätealueiden jälkihoitoa koskevien säännösten piirissä, eivätkä siten kuulu kaivoslain mukaisen vakuuden piiriin.

Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.

Kaivosviranomainen ei näe vakuuden määrittämisestä koskevassa asiassa mahdollisuutta toimivaltansa puitteissa antaa sellaisia lupamääräyksiä, jotka täydentäisivät ympäristönsuojelulain 94 §:ssä säädettyjä toiminnan lopettamiseen liittyviä velvoitteita.

Kaivosviranomainen pyytää huomioimaan seuraavaa

Kaivospiiritoimitus

Kaivospiiritoimituksessa määrätään kiinteistön omistajan ja muiden asianosaisten korvauksesta. Tällöin sovelletaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia (603/1977), jäljempänä lunastuslaki. Kaivospiiritoimituksen kannalta keskeisimpiä lunastuslain säännöksiä ovat korvauksen perusteita koskevat 41-49 § ja korvauksen suorittamista koskeva 52 §. Lunastuslain 29 §:n nojalla lunastettavan omaisuuden omistajalla on oikeus saada täysi korvaus lunastuksen vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä.

Maanmittauslaitoksen Kittilän kunnassa sijaitsevan Suurikuusikon kaivospiirin kaivospiiritoimituksia koskevien pöytäkirjojen mukaan kaivosyhtiö on määrätty korvaamaan Metsähallitukselle kohteenkorvauksena puusto ja maapohja.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lupapäätös 72/2013/1 (Kittilän kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräysten tarkistaminen ja toiminnan laajentaminen)

Ote päätöksen sivulta 70:

Sivukivialueen maisemointi on suunniteltu toteutettavaksi soikeaa geometristä muotoa käyttäen. Muotoilulla vältetään terävät kulmat ja luodaan vaikutelma kaarevasta rinteestä. Luiskat metsitetään ja lakialue jätetään osin kivipintaiseksi, joka näkyy vain avolouhoksen suuntaan.

Sivukivialueen pintarakenne tehdään pääosin 0,5 metrin kerroksena. Luiskien yläosien loivemmissa osissa käytetään metrin pintakerrosta. Alueen loiva lakiosa peitetään 0,5 metrin tiivismoreenikerroksella, jonka päälle tehdään 250–500 mm:n kiviaineksesta luonnon louhikkoa muistuttava kerros. Kerros toimii kuivaustukkerroksena ja estää puuston kasvun alueelle.

Kaivosalueen jälkihoidon edistymisen seurantaan sisältyy eroosion ja kasvittumisen onnistumisen tarkkailu. Mahdollista sivukivialueen eroosiota tarkkaillaan maisemoinnin toteutuksen jälkeen alkuvaiheessa vuosittain silmämääräisesti keväällä lumen sulamisen jälkeen ja syksyllä ennen jäätymistä. Havainnot eroosiosta kirjataan ja kohteet valokuvataan. Havaintoihin liitetään koordinaattitiedot. Eroosion seuranta on käyttötarkkailun luonteista. Mikäli eroosiota ei todeta tapahtuvan ensimmäisten vuosien aikana, tarkkailusta voidaan luopua. Alueella suoritetaan yksi tarkkailukierros viiden vuoden päästä maisemoinnin toteutuksesta.

Ote päätöksen lupamääräyksestä 60:

60. Luvan saajan on jatkettava jätealueiden sulkemista tuotantotoiminnan aikana sitä mukaa, kun alueet saavuttavat lopullisen kokonsa ja muotonsa, ja jatkettava sitä vuosittain täyttötoiminnan edetessä. Luvan saajan on sivukivikasojen ja rikastushiekka-aitaiden maisemoinnin suunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomiota haponmuodostuksen estämiseen vähentämällä läjitettyyn materiaaliin kulkeutuvan veden ja hapen määrää.

Sivukivialueiden luiskatun ja tiivistetyn pinnan päälle on levitettävä 0,5 metriä paksu kasvukerros, jonka alaosa koostuu tiiviistä moreenimaasta ja pinta turpeen ja/tai humuksen sekaisesta maasta. Sivukivialueiden louhepintaisen lakiosan alle on rakennettava sivukivi-täyttöön suotautuvan veden määrää olennaisesti rajoitettava pintarakenne, joka koostuu vähintään 0,5 metrin paksuisesta mineraalisesta tiivistyskerroksesta tai vastaavan suojatason antavasta keinotekoisesta eristeestä.

Ote päätöksen lupamääräysten perusteluista 59.–61:

Toiminnan jälkeisten ympäristövaikutusten estämiseksi sivukivialueet ja rikastushiekka-altaat on maisemoitava mahdollisimman pian niiden saavutettua lopullisen kokonsa ja muotonsa.

Sivukivialueen sulkemista koskevat määräykset perustuvat lupapäätökseen nro 69/08/1 ja sillä hyväksytyyn sulkemissuunnitelmaan, jota on päivitetty 6.7.2011.

Ote päätöksen kaivannaisjätealueita koskevasta vakuudesta:

Toiminnan vakuudet on vuosittain tammikuun aikana tarkistettava seuraavan taulukon mukaisesti siten, vakuus vastaa kyseisen toimintavuoden aikana suunnit-

telmien mukaan käyttöön otettavien jätealueiden jälkihoitokustannuksia (pinta-ala tai massamäärä x yksikkökustannus). Ensimmäisen kerran vakuutta on tarkistettava vuonna 2014. Kunkin toimintavuoden jälkeen on lisäksi tehtävä tarpeellinen lisäys vakuuden arvoon, mikäli käyttöön otettujen alueiden pinta-ala on ylittänyt suunnitelman mukaisen pinta-alan.

<i>Kaivannaisjätteen jätealue</i>	<i>Yksikkökustannus</i>
<i>Sivukiven läjitysalue</i>	<i>0,2 euroa/louhittava sivukivitonni</i>

Lisäksi luvan saajan on pidettävä voimassa alun perin päätöksessä nro 66/09/1 määrätty jätealueilta muodostuvien suotovesien käsittelyjärjestelmän rakentamisen varmistamiseksi määrätty 1 000 000 euron suuruinen vakuus sekä vesien johtamisen, käsittelyn ja tarkkailun järjestämiseksi ja ylläpitämiseksi tarpeellisen ajan toiminnan loppumisen jälkeen asetettu 1 000 000 euron vakuus.

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston päätös 22.12.2008 (Nro 69/08/1)

Ote päätöksen lupamääräyksestä 31:

31. Luvan saajan on sivukivikasojen ja rikastushiekka-altaiden maisemoinnin suunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomiota haponmuodostuksen estämiseen vähentämällä läjitettyyn materiaaliin kulkeutuvan veden ja hapen määrää. Sivukivialueiden luiskatun ja tiivistetyn pinnan päälle on levitettävä 0,5 metriä paksu kasvukerros, jonka alaosa koostuu tiiviistä moreenimaasta ja pinta turpeen ja/tai humuksen sekaisesta maasta.

Sivukivialueen louhepintaisen lakiosan alle on rakennettava sivukivitäyttöön suotautuvan veden määrää olennaisesti rajoittava pintarakenne, joka koostuu vähintään 0,5 metrin paksuisesta mineraalisesta tiivistyskerroksesta tai vastaavan suojatason antavasta keinotekoisesta eristeestä.

Kaivosviranomaisen tulkinta

Edellä esitetyn perusteella kaivosviranomaisen katsoo ympäristöviranomaisen antaneen sivukivien läjitysalueita koskevat lupamääräykset ja määränneen lupamääräyksiä toteuttamiseksi tarvittavat vakuudet.

Kaivosviranomaisen katsoo, että ympäristölupa sisältää riittävät määräykset toiminnan lopettamiseksi maisemointiin liittyvistä tarvittavista toimista, eikä siten näe tarvetta ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaisiin täydentäviin määräyksiin (yleisen turvallisuuden edellyttämät luiskaukset on huomioitu ympäristöviranomaisen antamissa määräyksissä). Kaivosviranomaisella ei ole tarvetta, eikä toimivaltaakaan, muuttaa tai täydentää annettua vakuutta.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Agnico Eagle Finland Oy:lle, Kittilän kunnalle, Metsähallitukselle, Lapin ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Kuisvasalmen paliskunnalle ja Säteilyturvakeskukselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Kittilän kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Lapin Kansa -sanomalehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä ei peritä maksua. Hallintolaki (434/2003) 52 § 3 mom.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Hallintolaki (434/2003)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Päivi Rantakoski
Johtaja, laitos- ja kaivosvalvonta

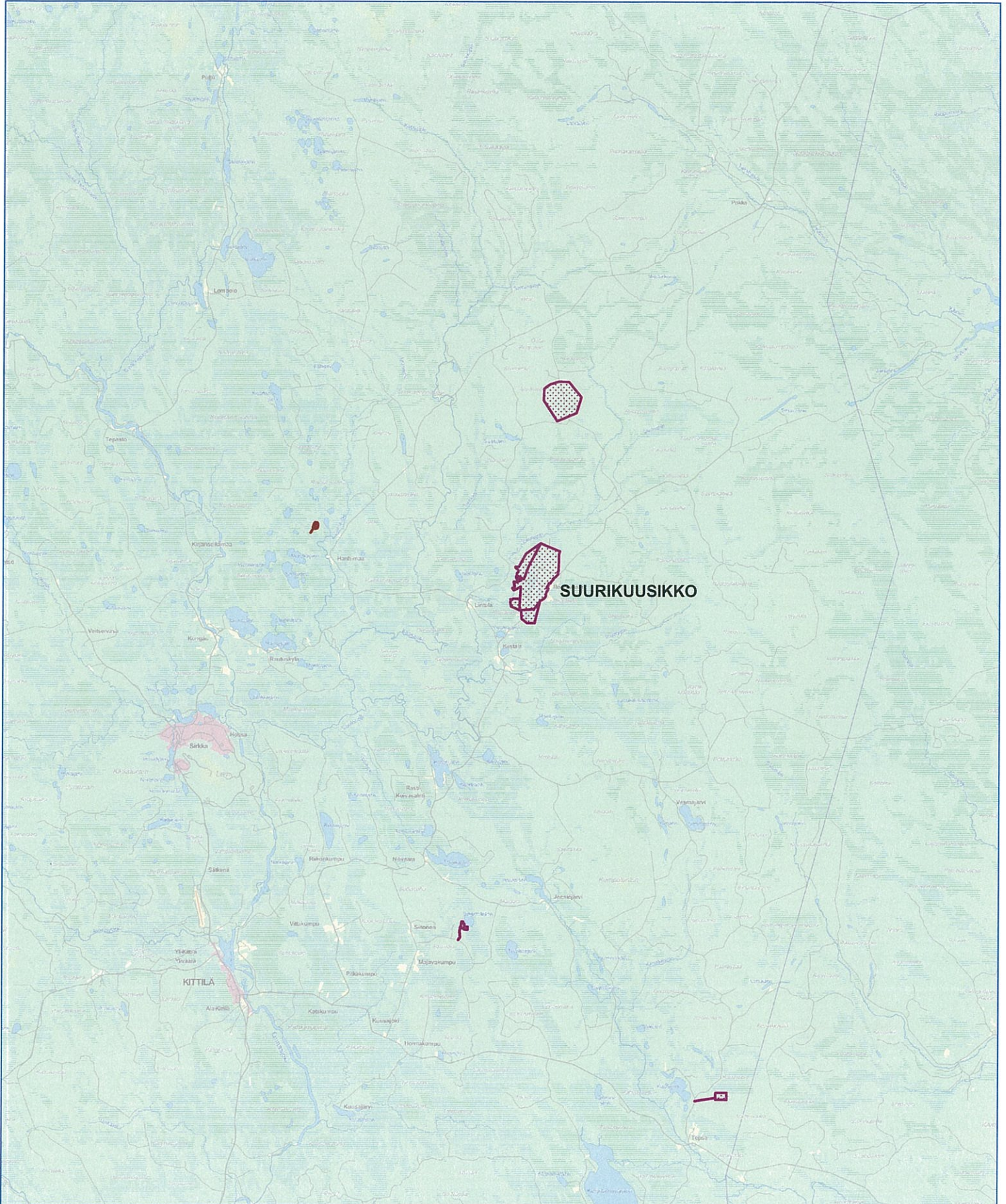
Ossi Leinonen
Johtava asiantuntija

LIITTEET 1. Kaivospiirin kartta
2. Valitusosoitus
3. Asianosaiset

JAKELU Agnico Eagle Finland Oy
Maanmittauslaitos

TIEDOKSI Kittilän kunta
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Kuivasalmen paliskunta
Metsähallitus
Säteilyturvakeskus
Asianosaiset

KAIVOSPIIRI SUURIKUUSIKKO

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitetusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 4.4.2016.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: Puhelin: 029 56 42800

Faksi: Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.